

Для приведення законодавчої та регуляторної бази України у сфері ринків капіталу у відповідність до законодавства ЄС важливим кроком є розробка дорожньої карти. Документ має містити законодавство у сферах інфраструктури фінансового ринку, ринку цінних паперів та інвестиційних послуг. По-перше, необхідне ствердження бухгалтерської та податкової системами інструментів країни, що широко застосовується в інших країнах для коректування балансу між акціонерними та борговими ризиками. Такі інструменти як варанти, мезонінні цінні папери, конвертовані облігації та привілейовані акції, більш за все, будуть користуватись популярністю в період відбудови.

Одним із кроків уряду може стати створення пулу капіталу, який гармонічно поєднував би приватний капітал та донорське фінансування. Комбінація такого фінансування могла б розглядатись у вигляді гібридних акцій, що самоліквідуються, таких як мезонінні інструменти чи боргові зобов'язання у поєднанні з варантами. Керування такого методу фінансування могла б очолювати установа з фінансування розвитку з метою роботи з обраними банками. Що допомогло б забезпечити досить просте та всеохоплююче залучення акціонерного капіталу.

Більше того, створення нової приватної інституції з міноритарними пакетами акцій державних компаній могло б стимулювати розвиток внутрішнього фондового ринку. Гарним прикладом є нещодавно створений успішний фонд Fondul Proprietatea (Румунія) [2]. Він може використовуватись у фінансуванні компаній для подальшого вдосконалення та зміцнення їхньої стійкості, що, як наслідок, забезпечить їх лістинг на внутрішньому ринку за вищою ціною або ж може привести до передачі їх стратегічним.

Наступним кроком може бути створення торговельного репозитарію, можливо навіть, в рамках НБУ, з метою розміщення позабіржових операцій. Які можуть містити: технології розподіленого реєстру для використання на ринках капіталу; смарт-контракти з метою документування цінних паперів та створення механізму електронного голосування для власників цінних паперів. Вище описані зміни можуть бути реалізовані як в середньостроковій так і довгостроковій перспективі, але повинні узгоджуватись із процесом прямування до ЄС. Врешті-решт, потрібно організувати інфраструктуру ринків капіталу та переглянути можливість залучення міжнародної біржової платформи в Україну.

Література

1. Офіційна сторінка ISDA. URL: <https://www.isda.org/>
2. Домашня сторінка Fondul Proprietatea. URL: <https://www.fondulproprietatea.ro/home.html>.

УДК 330.567:338

*Опалько В. І., 1 курс, здобувач магістратури, спец. економічна кібернетика
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького*

СКОРОЧЕННЯ БІДНОСТІ – ГОЛОВНА ЦІЛЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Зменшення масштабів бідності є головною глобальною ціллю сталого розвитку. Цілі сталого розвитку (ЦСР) – є планом дій для людей, спрямованих на те, щоб скоротити бідність, захистити планету, забезпечити мир і процвітання для усіх. Україна тривалий час активно підтримує реалізацію Цілей сталого розвитку на період до 2030 року і, зокрема, передбачено скорочення рівня бідності в Україні удвічі.

Метою дослідження є аналіз бідності у світі й Україні та визначення особливостей інтегрованої стратегії скорочення бідності.

Бідність розглядається як неможливість підтримувати спосіб життя, притаманний конкретному суспільству в конкретний період [1]. Також бідність є соціально-економічною проблемою, яка характеризується відсутністю необхідних матеріальних і культурних засобів для підтримки повноцінного існування людини.

Міжнародним критерієм абсолютної (крайньої) бідності є добовий дохід (споживання) менш ніж 1,9 долара США. За даними ООН [2] у 2021 році у світі зафіксовано 1,2 мільярда людей, які живуть в умовах крайньої багатомірної бідності, що територіально розміщені у 111 країнах, що розвиваються [2]. Тому скорочення масштабів бідності є однією з ключових проблем світової спільноти та окремо узятій країни.

Україна до початку повномасштабної війни, розпочатої в лютому 2022 р., стабільно просувалась у досягненні Цілей сталого розвитку, і мала позитивні результати у досягненні скорочення бідності. За даними «Добровільного національного огляду України» [3] протягом попередніх років спостерігалася динаміка щодо скорочення рівня бідності з 58,3% у 2015 році до 43,2% у 2018 р. Проте у 2021 р. бідними себе вважали 67% українців. Попередні прогнози ПРООН свідчать про те, що 90% населення України може зіткнутися з бідністю чи бути вразливими до бідності, якщо російсько-українська війна триватиме ще один рік [3]. Війна РФ проти України завдає постійної шкоди людям по всьому світу. Суттєво вищі ціни на основні продукти та дефіцит товарів посилюють тиск на домогосподарства по всьому світу та штовхають мільйони людей до злиднів.

17 жовтня 2022 р., Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) та Оксфордською ініціативою з питань бідності та людського розвитку (ОРНІ) оприлюднено новий Індекс багатомірної бідності (ІББ), за яким розраховують профільний аналіз бідності, що враховує не тільки рівень доходів, а й інші складові виміру повсякдення – від доступу до освіти й медичних послуг до стандартів життя (житлові умови, питна вода, санітарні умови, електроенергія).

На основі останніх наявних даних, зібраних переважно до початку пандемії COVID-19, у звіті ООН наголошується на необхідності подолання різних рівнів депривації (стан, коли суб'єкт не має можливості задовольняти деякі свої основні життєві потреби), які впливають на бідність:

- понад 50% малозабезпечених людей (593 мільйони) живуть без електрики та чистих видів палива для приготування їжі;
- майже 40% малозабезпечених людей (437 мільйонів) не мають доступу до питної води і до базових санітарно-гігієнічних умов;
- понад 30% малозабезпечених людей (374 мільйони) одночасно відчують нестачу у харчуванні, паливі для приготування їжі, санітарно-гігієнічних умовах і житлі.

Ці дані використовуються для визначення різних профілів бідності, які локалізовані у певних місцях. Такий аналіз сприяє розробці інтегрованих стратегій, спрямованих на вирішення численних аспектів бідності одночасно.

ІББ враховує поглиблений профільний аналіз бідності за регіонами. Більшість бідних людей за показником ІББ проживають у країнах Африки на південь від Сахари (майже 579 мільйонів) і Південної Азії (385 мільйонів) – 83%. Дві третини бідних людей живуть у країнах із середнім рівнем доходу, при цьому 83% – у сільських районах. І, незважаючи на значний прогрес, досягнутий у період до пандемії, в Індії, як і раніше, проживає 229 мільйонів малозабезпечених людей. На другому місці опинилася Нігерія з 97 мільйонами бідних людей [2].

Компаративний аналіз бідності свідчить про успіх у тих країн світу, які використовували інтегровані стратегії скорочення бідності. Так, завдяки інвестиціям, вкладених, наприклад, у Непалі у покращення санітарних умов, покращився доступ до

питної води, дитячого харчування та знизилась дитяча смертність через зменшення випадків діареї.

Таким чином, багатопрофільний аналіз бідності свідчить, що скоротити бідність можна завдяки вивченню локального профіля бідності та розширенню доступу до чистих джерел енергії, інвестуванню у галузі критичної інфраструктури, що сприятимуть просуванню дій на захист клімату та покращення життєвих умов. Інтегрована стратегія бідності є критично важливою для майже 600 мільйонів бідних людей (у тому числі й для українців, обтяжених військовими діями), які не мають доступу до електроенергії та чистого палива для приготування їжі, та відповідних житлових умов.

Отже, інтегрована стратегія бідності включає надання рівних прав доступу до базових ресурсів, підтримку соціально незахищених верств населення та допомогу громадам, постраждалих від стихійних лих та воєнних конфліктів, що покликано сприяти скороченню бідності в усіх її формах.

Література

1. Про затвердження Методики комплексної оцінки бідності. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0728-17/ed20170518>.
2. Аналіз бідності у ширшому контексті, ніж рівень доходів, показує, де можна поліпшити ситуацію в охопленому кризою світі. URL: <http://surl.li/fpjcm>.
3. ПРООН В УКРАЇНІ. URL: <http://surl.li/fpjct>.

УДК 340

*Зінченко О. В., к.е.н., доцент
Смоляр М. В., здобувач спец. 071 облік і оподаткування
Київський національний університет технологій та дизайну*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТРУДОВИХ КНИЖОК ПРАЦІВНИКІВ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку з введенням воєнного стану в Україні зміни до трудового законодавства з питань кадрового адміністрування суттєво не вплинули на особливості зберігання та ведення трудових книжок працівників. Працівники хвилюються за трудові книжки, які можуть бути пошкоджені внаслідок руйнування приміщення роботодавця, де вони зберігаються. Роботодавці повинні зберігати трудові книжки в належному стані особливо в умовах дії воєнного стану. Тким чином, в роботодавців, і працівників у зв'язку із цим виникає низка питань щодо зберігання та ведення трудових книжок, особливо в умовах війни.

Роботодавці повинні зберігати паперові трудові книжки працівників на підприємстві. Згідно Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, від 29.07.1993 № 58 [1] трудові книжки видаються працівникам у разі їх звільнення, а відповідальність за організацію ведення обліку, зберігання і видання трудових книжок покладається на керівника.

Відповідно до норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі» [1], працівникам і їхнім роботодавцям надано п'ять років для переведення трудових книжок у електронний формат. Після чого паперова трудова книжка може бути передана на зберігання працівнику або ж за бажанням працівника, може вестися паралельно з електронною трудовою.